

کنوانسیون جدید ممنوعیت کار پر مخاطره کودک، یک گام به پیش!

دهم ژانویه ۱۹۹۸، دو سال مانده به پایان قرنی که شاهد اوج و افت های فراوان در جامعه و جنبش کارگری جهانی بود، صحنه ای با شکوه و عظیم در برابر چشمان عده زیادی از مردم این دهکده جهانی به نمایش در آمد.

عده ای کودک کارگر، برده قرض، حرکتی جهانی را علیه کار و بردگی خود و هم زنجیران خردسال شان شروع کردند. حرکتی که بسرعت ابعادی جهانی یافت. ۳۰۰ کودک کارگر شرکت کننده در "گلوبال مارچ" به نمایندگی از طرف حدوداً ۲۵۰ میلیون کودک کارگر برده و ۴۰۰ میلیون کودکی که در رشته های مختلف به کار مزدی اشتغال دارند، رژه ای جهانی را از نقاط مختلف جهان و در گروه های متعدد بطرف ژنو و محل ساختمان "سازمان جهانی کار"، ILO، آغاز نموده و خواستار تصویب کنوانسیون ویژه ای برای ممنوعیت کار کودکان زیر ۱۸ سال شدند.

این کنوانسیون پیشنهادی، با اتکا به حرکت شکوهمند "گلوبال مارچ" و حمایت بین المللی از آن، در دستور کار "سازمان جهانی کار" قرار گرفت و گفته شد که در کنفرانس سال ۱۹۹۹ این سازمان به تصویب خواهد رسید.

از آن پس، کودکان کارگر هشتاد هزار کیلومتر مربع را پیمودند؛ همزمان با اول ماه مه ۹۹، روز همبستگی بین المللی کارگران، در ۹۳ کشور جهان با ترتیب دادن تظاهرات و رژه، و تماس با اتحادیه های کارگری و سازمان های دفاع از حقوق کودکان و حقوق بشر و... برای تصویب این کنوانسیون دست به تبلیغ و فعالیت زدند؛ جنبش انسانی بزرگ خود را تا اواخر ماه مه و آغاز اجلاس سالیانه "سازمان جهانی کار" ادامه دادند و نقطه عطف این حرکت را با رژه شکوهمند ۱۶ کودک کارگر به نمایندگی از طرف کودکان کارگر جهان در سالن اجتماعات سازمان ملل در ژنو به نمایش گذاشتند. ۱۶ کودک کارگر با شعارهای: "نه به استثمار کودک"، "نه به استثمار جنسی کودک"، "رژه جهانی برای تحصیلات عالی"، "بسه دیگه پیکرهای خمیده و دستای زخمی"، و "ما استراحت می خواهیم و زندگی"، کنفرانس سالیانه "سازمان جهانی کار" را به لرزه در آوردند.

در اثر این تلاش های شبانه روزی، در تاریخ ۱۵ ژوئن ۱۹۹۹، کنوانسیون جدید ممنوعیت کار پر مخاطره کودک تصویب شد. این کنوانسیون شامل "لغو بی درنگ تمامی اشکال کار پر مخاطره کودک، برای کودکان زیر ۱۸ سال در تمامی دنیا" می باشد. گماشتن کمیته ای برای نظارت بر اجرای این کنوانسیون و ایجاد مراکز توانبخشی و کمک به کودکان سابقاً برده و سرف، کودکانی که مورد استثمار جنسی قرار گرفته اند، ایجاد امکان تحصیل رایگان و مطابق استانداردهای کشورهای پیشرفته، و عدم سربازگیری از کودکان از جمله مفاد این کنوانسیون هستند. در این کنوانسیون آمده است: "هر کشوری هر چه قدر هم که فقیر و به لحاظ اقتصادی عقب مانده باشد، حق ندارد به استثمار کودکان در عرصه های کار پر خطر بپردازد. خاطی مورد پیگرد قانونی مراجع بین المللی قرار خواهد گرفت."

هرچند که این کنوانسیون برای تحقق ممنوعیت کار کودکان زیر ۱۸ سال جهان کافی نیست و مبارزه و مباحثه بر سر کنوانسیون پیشنهادی "گلوبال مارچ" که مبتنی بر ممنوعیت کار کودکان زیر ۱۸ سال (نه صرفاً کار پر مخاطره کودکان) و مصونیت قانونی فعالین جنبش دفاع از حقوق کودک و حق اجازه قانونی برای

فعالیت آنان بود تا حصول این خواست‌ها باز و در جریان است، اما تصویب این کنوانسیون بی شک یک پیروزی و یک گام به جلو برای جنبش ممنوعیت کار و بردگی کودکان زیر ۱۸ سال جهان است. پیروزی ای که نه تنها اعتماد به نفس و ادامه کاری این جنبش را تقویت و زمینه پیشرفت‌های باز هم بیشتر آن را فراهم می‌کند، بلکه به طور عملی هم دست فعالین آن را برای تحرک و فشار بیشتر بر دولت‌هایی که به کار کودکان میدان می‌دهند و همچنین به سازمان‌های مدافع حقوق کودک و مراجع بین‌المللی برای بکارگیری و اعمال دقیق‌تر این کنوانسیون و جلوگیری از کار پر مخاطره کودکان باز می‌کند. بسهم خود این پیروزی را به همه دوستان کارگر کوچکم و به تمامی فعالین جنبش دفاع از حقوق کودک و فعالین جنبش‌های کارگری و سوسیالیستی و سازمان‌ها و نهادهایی که در طی این پروسه با همبستگی و همکاری بی دریغ شان انجام این امر را ممکن گردانیدند، تبریک می‌گویم.

دبیر تشکل «حقوق کودکان الان!»

سوسن بهار

۱۶ ژوئن ۱۹۹۹